

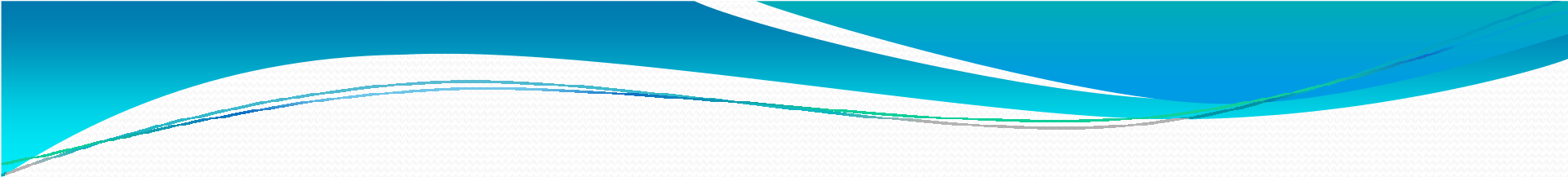

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

**БИЛАТЕРАЛНА СРЕДБА ПОМЕЃУ
РЕГУЛАТОРНИОТ ОДБОР ЗА ЖЕЛЕЗНИЦА НА БОСНА И
ХЕРЦЕГОВИНА И АГЕНЦИЈАТА ЗА РЕГУЛИРАЊЕ НА
ЖЕЛЕЗНИЧКИОТ СЕКТОР
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

СКОПЈЕ 02-03.12.2014 ГОДИНА

Запознавање со Законската
Регулатива од областа на
железниците во Република
Македонија

Институционална поставеност на железничкиот сектор

Министерството за транспорт и врски ја креира политиката и стратегијата во железничкиот сообраќај и железничката инфраструктура, дава мислење и учествува при подготвувањето на закони, прописи и други акти што се однесуваат на железничките услуги,

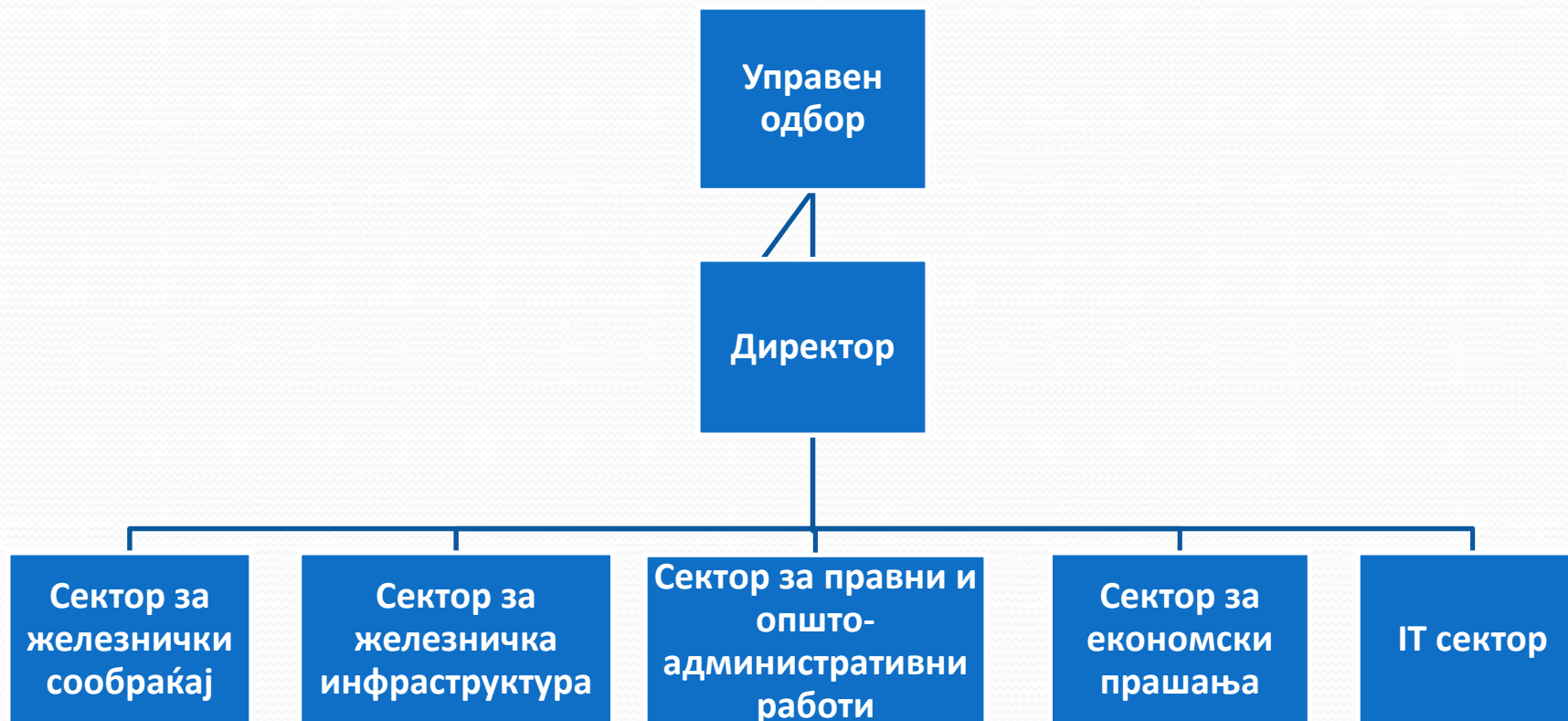
- **Управата за сигурност во железничкиот систем** е орган за сигурност и е во состав на Министерството за транспорт и врски, на кој и се доверени задачите поврзани со сигурноста на железницата за да обезбеди унифициран сигурносен режим за специјализирани преку гранични инфраструктури,
- **Јавното претпријатије Македонски железници Инфраструктура** е управител на железничка инфраструктура одговорен за поставување, одржување и управување на железничката инфраструктура, вклучувајќи го и регулирањето на железничкиот сообраќај и сопствениот сигурносен систем,
- **Македонски железници Транспорт АД Скопје** е национален железнички превозник кој врши превозот на патници и/или стока во железничкиот систем, самостоен во своето работење. Акциите се во целосна сопственост на државата.

Законска регулатива

- **Законот за железничкиот систем** го уредува развојот на железничкиот сообраќај и железничката инфраструктура, организацијата на железничкиот систем, начинот и условите за извршување на железничкиот превоз и видовите превоз, управувањето, организирањето, заштитата на железничката инфраструктура и пристапот до железничката инфраструктура, наплата за пристап за користење на железничката инфраструктура, доделувањето на инфраструктурните капацитети, објавата на мрежа, основањето на независно и самостојно регулаторно тело, доделувањето и видовите на концесија, финансирањето на железничката инфраструктура и услугите од јавен интерес во железничкиот превоз на патници.
- **Законот за интероперабилност во железничкиот систем** ги уредува условите за постигнување на интероперабилност на железничкиот систем во Република Македонија, што се однесуваат на проектирањето, изградбата, реконструкцијата, ремонтот, пуштањето во употреба, функционирањето и одржувањето на деловите на железничкиот систем, како и на професионалните квалификации, здравствените и сигурносните услови на персоналот вклучен во функционирање и одржување на железничкиот систем.
- **Законот за сигурност во железничкиот систем** го уредува начинот и условите за обезбедување сигурност во железничкиот систем кој ги опфаќа сигурносните барања на системот во целина, вклучувајќи го и сигурносното управување со инфраструктурата и сообраќајните операции и соработката меѓу железнички превозник и управител на инфраструктура.

Организациона поставеност на Агенцијата за регулирање на железничкиот сектор

Правна рамка на Агенцијата

-
- Агенцијата за регулирање на железничкиот сектор е самостојно и непрофитно правно лице со јавни овластувања, основана со Законот за Агенцијата за регулирање на пазарот на железнички услуги (“Службен весник на Република Македонија бр. 7/2008) за да обезбеди транспарентно и недискриминаторно работење на управителот на инфраструктура, железничките превозници и институциите поврзани со работењето на железницата. Агенцијата започна со својата работа во август 2009 година,
 - Активностите на Агенцијата се во согласност со новиот Закон за железничкиот систем (“Службен весник на Република Македонија бр. 48/2010), кој влезе во сила на ден 17.04.2010,
 - Агенцијата за своето работење одговара пред Собранието на Република Македонија.

Основни принципи на работење на Агенцијата

Работењето на Агенцијата се заснова на следните принципи:

- Законитост;
- Стручност;
- Професионалност;
- Транспарентност и
- Одговорност за работењето.

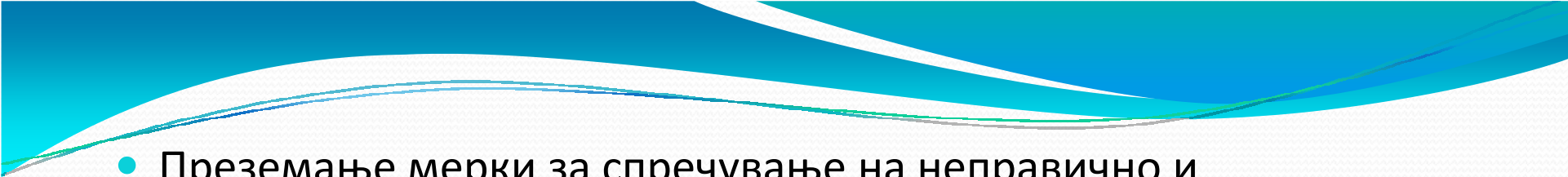

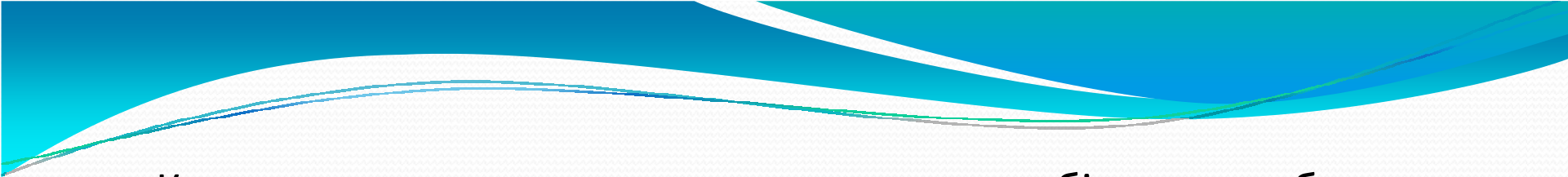
Надлежности на Агенцијата

Надлежности на Агенцијата се:

- Контрола на квалитетот на железничките услуги дадени од страна на превозниците и управителите на инфраструктурата;
- Преземање мерки потребни да осигури дека правата на патниците се почитуваат;
- Издавање дозволи за вршење на јавен железнички превоз, дозволи за управување со железничката инфраструктура и дозволи за вршење превоз за сопствени потреби;
- Обезбедување дека надоместокот за пристап до инфраструктурата утврден од управителот на инфраструктура е недискриминаторска, согласно Законот;

-
- Преземање мерки за спречување на неправично и дискриминаторско однесување меѓу два или повеќе превозника при давањето на услуги во железничкиот превоз;
 - Преземање мерки за спречување на неправично и дискриминаторско однесување на управителот на инфраструктура и секој превозник или барател за доделување на инфраструктурен капацитет;
 - Преземање мерки за спречување на неправично и дискриминаторско применување на објавата на мрежа и рамковните договори;
 - Одобрување на наплата на надоместок во случај на заситена инфраструктура, ако планот за капацитети не може да се реализира или понудените решенија се неекономични и финансиски неисплатливи;

-
- Контролирање на пристап и користење на објекти и стабилни постројки со кои не управува управителот на инфраструктурата, а кои се регулираат со договор меѓу давател на услуга и еден или повеќе превозници;
 - Водење регистер за издадени, поништени, повлечени дозволи за вршење на јавен железнички превоз издадени на превозник и дозволи за управување со железничка инфраструктура издадени на управител на инфраструктура;
 - Набљудување на железничкиот пазар, со цел анализа на конкуренцијата меѓу различните видови на превоз и
 - Вршење мониторинг на конкуренцијата на пазарот на железнички услуги, вклучувајќи го и пазарот за превоз на стока по железница.

Дозволи

- Јавен превоз на патници и стока, како и управување со железничка инфраструктура, се врши врз основа на дозвола за вршење на јавен железнички превоз и сертификат за сигурност за вршење на јавен железнички превоз, односно дозвола за управување со железничка инфраструктура и одобрение за сигурност за управување со железничка инфраструктура.
- Превозот за сопствени потреби го вршат правни и физички лица кои имаат дозвола за вршење на превоз за сопствени потреби и сертификат за сигурност за вршење на превоз за сопствени потреби. Превозот за сопствени потреби е превоз на влечни и влечени возила сопственост на правно или физичко лице кое врши превоз за сопствени потреби, односно превоз на стока за сопствени потреби наменета за вршење на дејноста, превоз на материјали, опрема и делови за градба и одржување на железничка инфраструктура.
- На територијата на Република Македонија се признаваат дозволи издадени на превозници од надлежни органи на други држави во согласност со законодавството на ЕУ.

Услови

Секое јавно или приватно, домашно или странско правно лице - превозник може да излезе на пругите на Македонските железници доколку поседува дозвола за вршење на јавен железнички превоз издадена од Агенцијата за регулирање на железничкиот сектор како и сертификат за сигурност Дел А и Дел Б, издадена од Управата за сигурност во железничкиот систем

Услови за добивање на дозволата се:

- Седиштето на правното лице да е на територијата на Република Македонија,
- Да е регистрирано за вршење на дејност во железничкиот превоз,
- Да не е во тек стечајна постапка,
- Одговорното лице или член на орган на управување на правното лице во моментот на добивање на дозволата не е правосилно осудено за кривично дело,
- Финансиски да е способен, односно своите сегашни и идни обврски, под нормални услови на работење, да може да ги исполнува во период од 12 месеци,
- Да има вработено стручни работници,
- Да е осигуран во осигурително друштво на минимална сума од 500.000 евра.

Измени на Законот за железнички ситем

- Со Законот за изменување и дополнување на Законот за железничкиот систем (усвоен на ден 20.06.2012) се предвидува дека правно домашно или странско правно лице може да врши јавен железнички превоз на патници и стока по пристапување на Република Македонија во Европската унија.

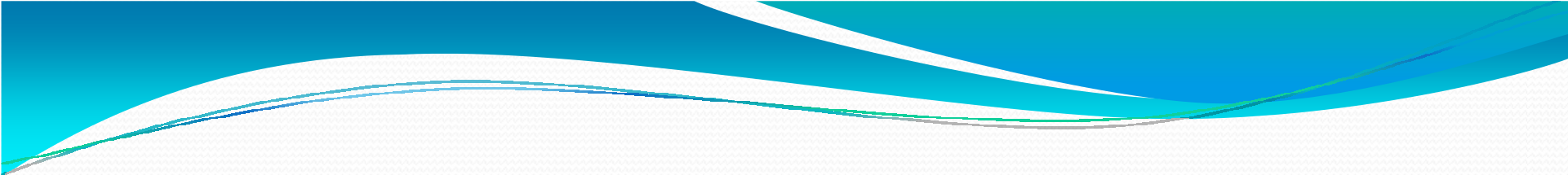
Состојба на пазарот на железнички услуги

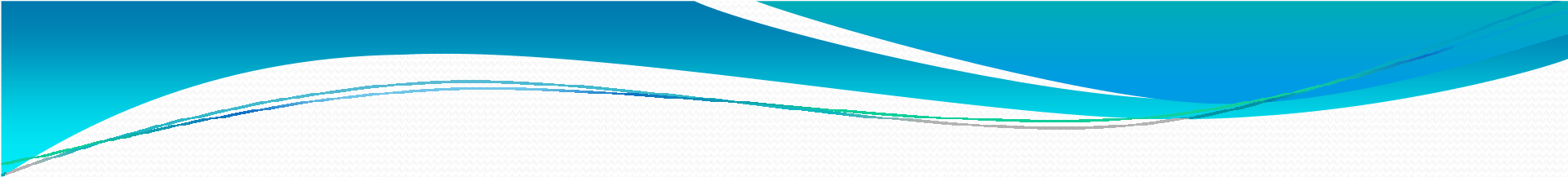
- Јавно претпријатије Македонски железници
Инфраструктура (ЈПМЖИ)
- Македонски железници Транспорт АД Скопје (МЖТ
АД)

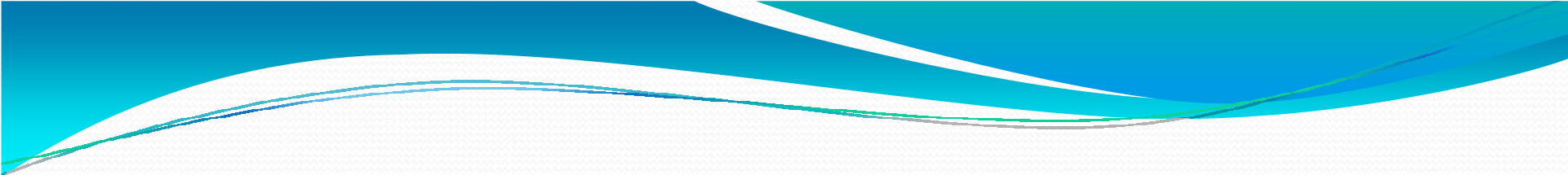
Услуги од јавен интерес - PSO

-
- Владата на Република Македонија со Одлука за определување на услуга од јавен интерес во железничкиот превоз на патници определи дека железнички превоз на патници е услуга од јавен интерес, која согласно од Законот за железничкиот систем ја извршува Македонски Железници Транспорт АД – Скопје.
 - Министерството за транспорт и врски и Македонски железници транспорт АД – Скопје врз основа на Одлуката на Владата на РМ склучија Договор за вршење на јавна патничка услуга како услуга од јавен интерес во железничкиот превоз на патници и компензирање на дел од загубите при давање на услугата. Договорот содржи одредби за компензирање на дел од трошоците направени при јавен железнички превоз на патници за период од за период 2014-2016 година.
 - За 2014 година се предвидени да се реализираат средства во висина од 231.000.000,00 денари за компензирање на дел од загубите при давање на јавната патничка услугата, односно надоместокот за користење на железничката инфраструктура при превозот на патници и одржување на постојните возни средства.

-
- Македонски железници транспорт АД Скопје е обврзан да доставува месечен извештај до Министерството за транспорт и врски за:
 1. Трошоци направени по основ надоместок за користење на железничката инфраструктура за железнички превоз на патници, по релација и по воз,
 2. Пресметки во кои се прикажани трошоците направени по основ на набавена стока и
 3. Пресметки во кои се прикажани трошоците направени по основ на редовно планско и вонпланско одржување на дизел - моторни патнички гарнитури, електро патнички гарнитури и патнички вагони.
 - Агенцијата го следи почитувањето на правата на патниците, од страна на железничкиот превозник Македонски железници Транспорт АД Скопје преку исполнувањето на услугите кои се утврдени во Договорот.

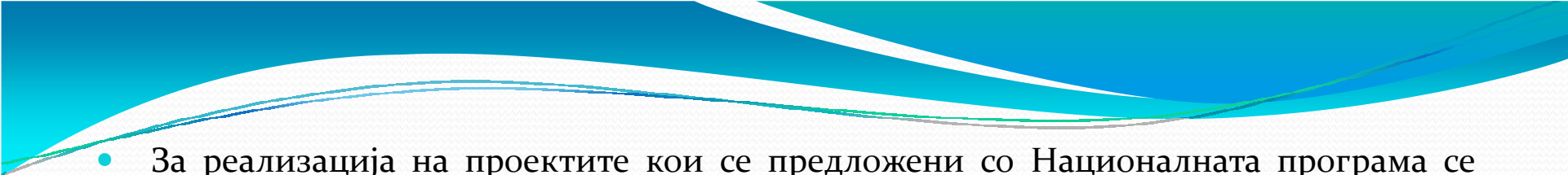
-
- Критериуми за квалитетот на услугите утврдени со Договорот за вршење јавна патничка услуга како услуга од јавен интерес врз кои Агенцијата врши контрола се:

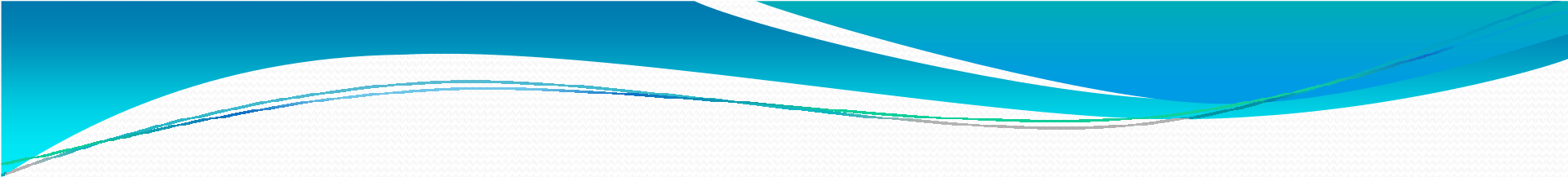
1. Безбеден и сигурен превоз на патници од почетната до крајната дестинација
2. Придржување и почитување на возниот ред
3. Одржување на хигиена во возовите
4. Обележување на возовите
5. Осветлување на возовите
6. Истакнување на огласни табли за возен ред во чекалните и пероните
7. Греење на возовите (во зимски услови)
8. Поседување на доволно капацитети во секој момент во зависност од потребата за превоз на патници
9. Овозможување на продажба на билети во билетарници и во воз
10. Водење на Книга за жалби

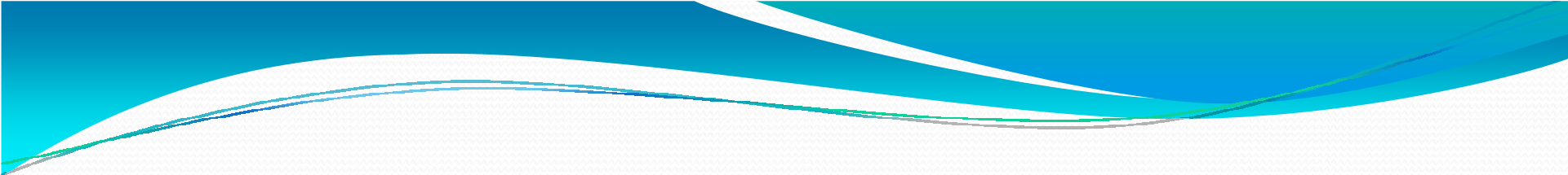
**Националната
програма железничка
инфраструктура
2014-2016**

-
- Согласно Законот за железнички систем изградбата на нова железничка инфраструктура односно реконструкцијата, ремонтот и одржување на постојната железничка инфраструктура се утврдува со Национална програма која се донесува за период од три години.
 - Собранието на Република Македонија, на предлог на Владата на Република Македонија, во 2014 година ја донесе Националната програма железничка инфраструктура 2014-2016. Со Националната програма се уредува динамиката на реализацијата, висината и изворите на финансиските средства. Националната програма претставува основен документ со кој се одредуваат приоритетите за изградба, реконструкција, ремонт, модернизација и одржување на функционалноста на железничката инфраструктура.
 - Развојот на железничката инфраструктура се темели на потребата од задоволување на потребите за превозот на патници и стока, просторниот план на Република Македонија и определбата на Република Македонија за интеграција во Европската унија.

-
- За реализација на проектите кои се предложени со Националната програма се потребни вкупно финансиски средства во износ од 19.886.169.633,00 денари или 323.352.352,00 евра, од кои во периодот од 2014 до 2016 година се планира да се реализираат вкупно 6.904.664.229,00 денари или 112.270.964,00 евра, односно 49% ќе бидат наменети за изградба и изработка на инвестиционо - техничка документација за Коридор VIII и ќе се реализираат средства во износ од 3.391.225.773,00 денари или 55.141.882,00 евра, додека за Коридор X и Xd ќе се реализираат средства во износ од 51% односно 3.513.438.516,00 денари или 57.129.081,00 евра.
 - Финансиските средства за период од 2014 до 2016 година се планираат да се обезбедат по пат на заеми во најголем процент, грантови, Буџетот на Министерството за транспорт и врски и сопствени средства на ЈП Македонски Железници Инфраструктура-Скопје и тоа:
 - 51% или 29.665.918,00 евра се обезбедени по пат за заеми од Меѓународни финансиски институции,
 - 31% или 56.109.167,00 евра се обезбедени по пат на грантови од инструментот ИПА или WBIF,
 - 17% или 24.174.878,00 евра ќе се обезбедат преку Буџетот на Министерството за транспорт и врски.
 - 1% или 2.321.000,00 евра ќе се обезбедат од сопствени средства на ЈП Македонски Железници Инфраструктура-Скопје.

Меѓународна Соработка

-
- Агенцијата активно учествува во работа на работната група на Европската комисија DG MOVE (Directorate-General for Mobility and Transport) составена од 28 регулаторни агенции на Европската унија.
 - Агенцијата е член и активно учествува во работа на Неформалната група на регулаторни тела на земји членки на ЕУ и Република Македонија IRG Rail во состав од 15 држави.
 - Агенцијата активно учествува во состаноците на Југоисточната транспортна опсерваторија SEETO (South East Europe Transport Observatory).

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
АГЕНЦИЈА ЗА РЕГУЛИРАЊЕ НА
ЖЕЛЕЗНИЧКИОТ СЕКТОР

БЛАГОДАРИМЕ НА ВНИМАНИЕТО

www.arpz.mk

arpz@arpz.mk

Tel/fax ++389 2 3220407